

DEBRECZENI SZEMLE

IRODALMI, SZÍNHÁZI, ZENEI ÉS KÉPZŐMŰVÉSZETI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 „
Negyed évre	3 „
Vidéki előfizetők bélyegköltsége egész évre 2 K.	

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-n. 71. szám.
(Schwartz-ház) II. emelet, feljártat I. fölépcsőn.

Hirdetések feladhatók a városi nyomdában Dózsa
György lap-metteur kezéihez is.

A közönséghez.

A Debreczeni Szemle mindeddig tartózkodott attól, hogy önmagát reklamirozza. Csöndben, zajtalanul működött, egyetlen szóval sem ajánlotta magát, hangtalanul küzdötte le a kezdet nehézségeit, szerény, de jó szándéku munkával igyekezett elhelyezkedni a mi rohamosan fejlődő városunk előkelő társadalmának kulturális életében.

Önzellenül szolgálta a tisztességes magyar belletrisztika és hírlapírás fegyverével Debreczen irodalmi, művészeti és közgazdasági érdekeit, harmonikusan egyeztetve össze az egymással látszólag legellentétebb érdekekkel; pártoktól, klikkektől, egyéni érdekektől teljesen izoláltan, kerülve a szenzáció, botrányhajszál, sokszor az üzleti élelmesség rovására.

Most, mikor közel állunk e lap első éves határkövéhez, nyugodt öntudattal tekintünk vissza az elmúlt év munkájára. A mindeneket tespeztlő nyári szезон után, — feledve annak sok keserű küzdelmeit, — az immáron felpezsdült társadalmi, irodalmi, színházi, zenei és képzőművészeti élet küszöbén, hálás szeretettel mondunk köszönetet mindazoknak, akik a Debreczeni Szemlét e nehéz időkben kitüntető jóindulatukkal támogatották s kérjük azt előfizető- és hirdető-közönségünk részéről, irántunk továbbra is biztosítani.

Október 1-től kezdve lapunk ismét hetenként 12—24 oldal terjedelemben fog megjelenni, Debreczen város közel 400 éves nyomdájának többrendbeli typografiai ujitásával.

A Debreczeni Szemle előkelő olvasó- és hirdető-közönsége iránti nagyrabecsülésünk s tiszteletünk nyilvánításával vagyunk

A Debreczeni Szemle
Kiadóhivatala.

A Debreczeni Szemle
Szerkesztősége.

Jegyzetek a jóízlésről.

Azt hiszem, az illem és jó nevelés dolgában sokat haladtunk az utolsó félszázad alatt, de ami az ízlést illeti, alig.

Az ízlés egyáltalán csak fejlett műveltségek eredménye. S ha az illemtudás virágát képezi a műveltségnek, úgy annak színe és illata a jó ízlés.

Sem egy ember, sem egy nép műveltsége nincs addig befejezve, amíg ízlése nincsen. És kétségtelenül félbarbár állapot az olyan, amikor az emberek bár megtartják ruhában, erkölcsben és szokásban az illendőség szabályait; de gondolkozásuk, lakásuk, visel-

kedésük, szavuk, írásuk és intim életük nélküli a szépség azon mértékét, amelyet izlésnek nevezünk s ami elvégre sem más, mint az esztetikai műveltség eredménye az életben.

Mondhatjuk így is: *illemtudás* lehetséges izlés nélkül is, de *befejezett műveltség* izlés nélkül nincsen. És az, aki életében elmulasztotta kedélyének ezen magasabb kiművelését, meghal anélkül, hogy az élet legállandóbb gyönyöreit élvezte volna s másoknak igazi örömeiket tudott volna szerezni.

A jó ízléssel bíró ember úgy viszonylik az *illem-tudó* emberhez, mint a tudós a néptanítóhoz. Mind-egyiknek meg van a maga szerepe az életben, mind-egyik szerepe tiszteletreméltó s mind a kettőhöz kell tudomány; de micsoda különbség mégis!

Minden habozás nélkül azt lehet mondani, hogy az *izlés a szív és kedély tudománya* és befejezett ember nincsen ezen tudomány nélkül.

Természetesen az ízlés dolgában is meg kell tenni a megkülönböztetéseket. A külső érintkezési formákban tapasztalt jó ízlés az olcsóbb fajtából való; könnyebben megszerezhető, de egyuttal csekélyebb értékű is. A művészi érzék és gyakorlat minden különös mértéke nélkül elérhetjük, hogy öltözködésünkben, lakásunkban és hétköznapi életünkben bizonyos jó ízlésre tegyünk szert. Ez annál is könnyebb, mivel ebben a divat és az illemszabályok már készen adják nekünk az árucikkeket.

Sok ember ízlése voltaképpen nem is egyéb, mint szabójának és kárpitosának iparszerű ügyessége, amelyet ki lehet bérelni pénzzel. A szép ruhában és a művészileg faragott butorok között az ember maradhat nyers, műveletlen és barbár, aminthogy sokan meg is maradnak.

Az ugynevezett *lapintatossággal* sem állunk sokkal különben, bár ezt már kevésbé lehet másoktól kibérelni. A lapintatosság már a gondolkozás kezdetleges ízlése és kétségtelenül becsebb, mint a külsőségekben való dekoratív ízlés. Azonban ez is könnyen elsajátítható a társaséletben; annál könnyebben, mivel az egész alig áll másból, mint annyiból, hogy az ember, ha kétségei vannak valamiben, *hallgatni* tudjon, ha pedig beszél, lehetőleg ne magáról beszéljen, hanem arról és annak dolgairól, akivel beszél és arról is lehetőleg hízeltő módon. Ez pedig nem nagy mesterség.

A *külső dekoratív ízlés* és a *lapintatosság* az a két mankó, amelyen a műveletlen vagy félművelt ember a társaséleten végigbiceg. A világ elfogadja, de nem is tartja valami sokra; látja, hogy falábakon jár, amelyekkel gyakran botlik és erősen kopog az aszfalton vagy a padozaton.

Az igazi értelemben vett *jóízlést* csak egy uton lehet megszerezni: *a művészetek szeretete*, tudása és lehetőleg gyakorlati művelése által. Igaz, hogy ez hosszadalmas ut, mely az ember egész életén átvonul, de tolvajutakon meg nem rövidíthető. És aki ezen

nem vándorolt, annak lehetnek finom szokásai, u. n. *manierjai*, de előkelőség és nemesség dolgában meg nem fogja közelíteni soha azt, akinek valódi izlése, hogy úgy mondjuk *stilje* van.

Mert az igazi *izlés* és *stil* egészen ugyanaz. S ha egy hölgygel, vagy férfival találkozunk, akin észrevesszük, hogy föllépése, ruházata, beszéde, levelezése, fölfogása, itélete és cselekvési módja mind *összhangzik* és minden életmozzanatban szabályosság, szépség, rend és harmonikus változatosság uralkodik, rögtön érezzük, hogy olyan valakivel állunk szemben, akinek életében *stil* uralkodik s aki egyedül, magában, otthon is olyan, amilyennek idekint látjuk s akinek illetörvénye, ha nem is merev, de olyan erős, hogy még odahaza, de talán álmában sem fog illetlenségeket elkövetni.

És mindez nem elérhetetlen ábrándkép, hanem minden művelődő emberre nézve gyakorlatilag megvalósítható állapot. A jó izlést, a stílt meg lehet szerelni fáradsággal és gyakorlattal, kivált pedig a művészetek művelése által.

A *zene* mindenestre előtérben áll s mint leg-harmónikusabb művészet a kedély képezésére legalkalmasabb. Titok, hogy a zene mi által éri el azt, de nevelő és képző hatása kétségbevonhatlan. Amellett mindenki könnyen hozzájuthat; csak szeretnie kell. Az nem szükséges, hogy az ember erővel kinezza a hegedűt, vagy klimpirozzék tehetsége és akarata ellen. Sok embert ismerek, aki jobban érti a zenét, bár maga játszani nem tud, mint olyanok, akik játszanak.

A másik az irodalom és a színház. Ha a zene az érzelmek harmóniájára dolgozik, az irodalom és színház első sorban a gondolatok harmóniájára.

Azután a képzőművészetek, amelyek az élet más-más részén művelik ki érzéseinket, kedélyünket s fölfogó és kifejező képességünket.

A görögöknek kilenc muzsájuk volt, a modern művelt embernek van legalább is kilencven. És biztos, hogy nemcsak az foglalkozik művészettel, aki otthon kinos zongoraórákon eszi át magát, vagy az iskolában a padot faragja (ami szintén képzőművészet), de az is, aki egy szép tájéknál el tud merülni, aki egy jó gondolatfordulat szépségét megérzi, sőt még az is, aki az utcán önkénytelenül megfordul egy szép hölgy után... föltéve, hogy nem gondol mindjárt a hozományára.

Művészet, esztetika, izlés lakik egyáltalán az egész mindenségben. Az égboltozaton, a csillagokban, a reggelben, estében, nyárban, télben, erdőben, partokban, folyóban, a házban, utcán, a templomban, színházban, szóban, gondolatban, cselekedetben s az Eiffeltoronyban épen úgy, mint a legkisebb fűszálban.

A görögöknek és rómaiaknak igazságuk volt, amikor az erdőket, mezőket, hegyeket, házakat, kerteket, határokat, utakat apró istenségeikkel benépesítették. Ott laknak azok ma is és végtelen sok örömet okoznak azoknak, akik érzéseiket az esztetikai izlés csodabalsamával ápolják.

Kevés nő van, kinek érdeme tovább tartana szépségénél.

*

Vannak hazafiak, akiknek minden hazaárulás, amihez nem értenek.

TENGERSZEM.

A Debreczeni Szemle számára írta Sas Ede.

*Kopár hegyek rejtett vadon zugában
A tengerszem aluszik csendesen.
Fuvó szélről is megóvja a bércfal:
Meg nem rezdül még egy habfodra sem.*

*S egyszer mintha vulkán kilörése
Forralná föl a mélyben a vizet:
Hullámsárcánnyok lázadva kelnek,
Bömböl a torkuk, fullánkjuk sziszeg.*

*Vihar tombol a messze óceánon,
Idáig csapkod villámostora:
Megérzi azt a távolban a vízcsepp,
A végtelen ár pici rokona...*

*Ha egy-egy könyvet veszek a kezembe,
Melyből hozzám egy nagy szellem beszél:
Lelkemben is, csodás erővel zajló
Zengő hullámok torlódása kél.*

*Érzem, mint ők, a nagyot és merészet,
Tűzők, hatalmuk kiárad reám —
Tengerszem én, a meddő, mély vadonban,
Rokonod vagyok, dicső óceán!...*

Másodszor.

A Debreczeni Szemle számára írta Biró Lajos.

Sárga alkonyat volt. A házak falán sárga fény porzott szét, az árnyékok is egy fájdalmas sárga skálába sorakoztak, tele volt az ég, a levegő, az utca ezzel a kinos vihart jelentő aggodalmas alkonyati sárgasággal. Kornisnak fájt a rut színnek ez az őrjöngő tombolása, bántotta a szemét, hunyorgatott belé és fuldokolva keresett új, friss, üdítő színeket. Reggel feküdt le a kártyával és borral viharos éjszaka után és amint estefelé felkelt, szemének és agyának reszkető idegeit az őszi este légységével és puha színeivel akarta csillapítani. E helyett itt van ez a sárga áradás. Remegett a türelmetlenségtől és tombolt az utalattól. Kiment a Dunaparra és sietve szökött vissza, ott is sárgán hullámzott az alkonyat. Beteg idegei őrjöngve pattogtak.

Az utcán gyujtogatták a lámpákat és amint egy nő jött szembe vele a meggyújtott lámpák alatt, egyszerre olyan rémület nyilalt bele minden csontjába, hogy a fájdalomtól fuldokolni kezdett. Egy ház falához kellett támaszkodnia. Összetörött testtel dőlt a házfalhoz és örült, didergő félelemmel nézett a nő után. Viaskodott a rémületével. Lehetetlen. Képtelenség. Nem ő az. De amint utána tekintett és a puha járását nézte, a finom nyakát, a kósza hajfürtöket, akkor reszketve újra azt kellett mondania, hogy ő az. Még a ruhája is az. Esztelenség. Örület. Téboly.

— Én — mondta kiáltva magában — én láttam, amint koporsóba tették, én ott állottam a sir mellett, amikor rög hullott a koporsójára, vergődtem miatta bánatban és lelkifurdalásban másfél évig. Én láttam holtan.

És mégis ő az. Felrázta minden erejét és utána sietett. Elébe került. Hihetetlen, rettentő, de ő az. Ő az, a csodálatos szemekkel, amelyek alatt olyan árnyék van, mint a ciprusok árnyéka. Kinek van még

rajta kívül olyan arca, amelynek a kimondhatatlan finomságu színéhez csak a régi elefántesont patinája hasonlítható. Az orra, a szája, a pillantása, az, az, az. Ő az: az egyetlen nő, a felséges szerető, a halott, a meghalt, a halálba üzött.

Mi történt? Mi ez? Micsoda rettentő és borzalmas csoda? Mi van a sirokkal hát és mik az élet és halál törvényei? A borzalom görcsösen rázta meg a testét. Jeges lett a szive és eltikkadva bámult utána, amikor eltűnt egy kapu alatt.

Az éjszakája a rémület éjszakája volt. Másnap estefelé ismét ott sétált a ház körül. Lány, őszi alkony volt, amely nem tépte az idegeit már. A lány megint jött puhán és lassan. Elébe állott: megismerné-e vajjon? Nem ismerte meg, nem szólott, de egy lassu pillantás tündöklő sugárkévéjét vetette rá. A leány bement a házba.

Most nyugodtan és teli tüdővel szivta be a hűvös est levegőjét. Ő az. Hogyan jött, miért jött, azon nem töprengött már.

— Csoda történt — mondta — valami megfoghatatlan, valami káprázatos, valami észkábító csoda. Szerencsém van, valami királyi, valami istenien irgalmas szerencsém. Aki meghalt, az nem halott. Aki nem halott, annak jóvá tehetek mindent; aki él, azt imádkozhat, annak virágokat szórhatok az útjára, annak boldogságot teregethetek elébe.

Minden nap várta a leányt, nemcsak este, reggel is, délben is. A leány mindig az ő alázatos, könyörgő, lángoló pillantásával találkozott. Megismerkedtek. És alázattal, gyöngédséggel, rabszolga-szerellemmel, ravaszsággal, fáradtsággal, minden beteg idegének és minden izmának feszült munkájával hódította meg újra a maga számára.

— Nem is kérdezi, hogy hívják — mondta a leány az első napon — ki vagyok?

— Tudom — mondta nyugodtan a férfi — Fehér Máriának hívják, tanítónő és a borsod-zsádányi papnak a leánya.

— Dehogyan — mondta nevetve a leány — Horváth Annának hívják, az egyetemre járok és orvos az apám Erdélyben.

A férfi intett a kezével. Mondhat, amit akar, ő tudja, amit tud. Minden kétsége eltűnt, amely eleinte néha még feltámadt. Próbálta ezt mondani a hangjáról, hogy ez más hang. De olyan mézédességű volt ennek az aranymódra ömlő hangnak a csengése, hogy lehetetlen volt mást mondania: ez az ő hangja. A lelkében mindig erősödött, mindig izmosodott, mindig biztosabbá vált, hogy ez ő, ez ő. Nevet viselhet akármilyent, mondhat akármit, csoda történt, ő jött vissza, aki meghalt.

A leány szerelmesen kezdett hozzá hajolni; nem kérdezte tőle, el akarja-e venni és mikor a férfi a családját említette, egy megáradt, nagy szerelem királyi nagylelkűségével, az asszonyi és fejedelmi bőkezűség természetességével átadta magát neki. — Csak ezt mondta:

— Ha nem szeretsz, meghalok.

— Tudom — mondta magában a férfi, — már meghaltál egyszer.

Csókolta a leány kezét és hálásan, boldogan és ujjongva mondta neki:

— Most szeretni foglak. Az elmúlt öt esztendő minden gyötrelme szerelemmé vált a szivemben. Az első két évben nagyon beteg voltam. Gyógyítottak. Minden reggel és minden este akkor az sikoltozott a lelkemben, miért hagytalak el. És azóta is mindig az sajgott minden idegszálamban, miért nem szerettelek

eléggé. Ezért tomboltam át az éjszakákat a nappalba és ezért vonaglott betegem minden idegem. De most itt vagy. Visszahozott valami istenien irgalmas csoda. És most úgy szeretlek, a bűnbánat, az élet és az egészség minden erejével, úgy szeretlek...

— Hasonlítok valakire — kérdezte a leány — akit szeretnél?

— Nem. Téged szerettelek. Te voltál az.

A leány mosolygott.

— Te voltál — mondta türelmetlenül a férfi — te voltál tulajdon mivoltodban.

A leány belenyugodott. Neki csak szerelem kellett. És a férfi szerette forró szerelemmel, hálával és a lelkifurdalás elpihenésével, mámorosan, lázasan, beteg idegekkel és szomjazva a bűnbánat eloszlásáért. Azután megnyugodott, elpihent a lelke és el is fáradt.

... Tavasszal ritkábban járt már a lakásba, amelyet a leánynak kivett. Nem volt pontos, elmaradozott. A leány sirt.

— Hol voltál — kérdezte tőle, mikor egyszer órákig várta.

— Dolgom volt.

— Nincs semmi dolgod.

— Ne avatkozzál bele az ügyembe. Ha azt mondom, hogy dolgom volt, ennyi elég.

Szemben állottak. A leány könnyes szemében fájdalom reszketett, a férfi pillantása hidegen, idegenül nézte a leányt. Ez az örökös zaklatás, ez az örökös siránkozás...

— Unom ezeket az ostoba jeleneteket — mondta neki.

— Hát mit csináljak — szólt kétségbeesve a leány, — mikor mindig egyedül hagysz?

— Csinálj, amit akarsz.

A leány felsóhajtott. A férfit ez a néma kétségbeesés egészen dühbe hozta. Izléstelennek, ügyetlennek, formátlannak látta a leányt.

— Csinálj, amit akarsz. Bánom is én.

A leány felsikoltott.

— Ezt mondd? Most. Most. Amikor...

A férfiban háborgott a kiméretlen düh. Igen, ez ugyanaz a spekulálás a nagylelkűségére, ugyanaz a gyöngédségzsarolás, mint akkor.

— Pénzt kaphatsz — mondta szándékos durvasággal — ha akarsz.

A leány felállott.

— Menj! — mondta neki — menj...

A férfi fogta a kalapját és dacosan elment. Az utcán jól érezte magát. Szabad volt, ez jól esett. Mégis a szabadság ér legtöbbit. Végre is utálatos dolog lekötve lenni, örökké egy arcot látni, mindig szemrehányó szavakat hallani és fájdalmas pillantásokat nézni. Mindig egy nő... Igaz, a többiek nem szerelmesek, könnyü teremtesek, de változatosak. Válogatni lehet bennük. Nem kívánnak gyöngédséget, pontosságot, nem kívánnak semmit. Szabadnak jó lenni.

Gondolkozott, hová menjen. Most övé az este, övé a holnap is, a holnapután is. Igy jó élni. Rettenetes a lekötöttség. Végre is ő nem rossz ember, de ez türelmetlen.

Elment a téli kertbe, leült egy asztalhoz, a pincér alázatosan sietett eléje és a nők a régi bizalmas mosolylyal üdvözölték. Jó itt. Kezében tartotta az étlapot és válogatott. A gondolatai eliramlottak és egyszerre világosan gondolta magában:

— Holnap reggel egy polgári rendőr jön hozzám és levelet hoz. A levelet a hidon találták, egy fiatal

nő hagyta ott, aki leugrott. Három nap múlva megidéznek, menjek el a morgueba, megismerem-e a halottat. Megismerem. Azután koporsóba teszik, kikisérem a temetőbe és nézni fogom, hogyan hull koporsójára a rög.

Habozott.

— Most másodszor — mondta magában.

Ha hazasietne, akkor mindennek elejét lehetne venni. De akkor jönne újra a rabság. És milyen jó itt. És milyen jó a lustaság. És ugyis mindegy. Megrendelte a vacsorát.

SZEZON.

Locs-pocs.

A Debreczeni Szemle számára írta **Tárnai Iván.**

Nincs kedvesebb része az esztendőnek, mint a szép ősz, de nincs is rútább, mint a csunya ősz. A szép szeptember olyan, mint a negyvenéves asszony, aki érzi, hogy nem soká övé már a fórum, de nem akarja még megadni magát, még mindig hódítani akar és sorompóba viszi mindazon bájait, amelyeket még vonzóbbakká tesz a közeli elmulás zománca. Ajkán mosoly, szemében tűz és halantékán néhány szál ősz haj. Ilyen a szép ősz is. Ragyogó napsugár, piros lombu fák s a kései virágokon az ökörnyal szála.

De a mostani ősz olyan, mint amikor egy viruló menyecske hirtelen, minden átmenet nélkül meg-rútul s még emléke se marad a hajdani bájnak, ellenben e helyett kiálthatatlan, mint a „*Fligende Blätter*” anyósai.

Az ember már három hét óta konstatálja, hogy esik. Reggel, mikor felhuzzuk a rollót, szomoruan látjuk, hogy potyog az eső, másnap ugyanezt levertebben állapítjuk meg, majd minden nap dühösebben s végre, mikor már végig mentünk a gutaütés veszélyéig minden skáláján a méregnek, akkor rezignáltan ismét kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy esik. Mert az eső semmibe se veszi dühkitöréseinket, hanem egy más téren megfizethetetlen buzgalommal végzi kötelességét: t. i. esik.

Az utcát pedig locs-pocsban rójjuk és tapicskolunk kalocsninkkal (a lateiner-had eme equipaget helyettesítő eszközeivel) a hig sárban s ázunk a finom olmos őszi esőben, mely keresztül hat még a Szénási és Kardosnál részletre vásárolt gummiköpenyünkön is.

Az eső meg csak esik.

De nem mindig. Néha megszakad az ég szennyes pókhálója s valahonnan átvirít egy tenyérnyi kékség abból a rég nem látott mosolygós égboltból. Ezen a kis lyukon aztán aláukkkant a napocska s megjárattja sugarait a végtelen locs-pocszon.

Mi pedig elkezdünk remélni s nem hiszünk a barométernek, mely még mindig esőre áll. Hanem — úgy látszik — ez jobban ismeri a napot, mint jómagunk, mert egyszerre megundorodik ő fényesége a földi saraktól és pocsolyáktól, visszabuvik, ahonnan jött s behuzza még az ablakát is felhőfirhangjával. Mi nekünk pedig ismét módunkban van ujságotni egymásnak a rég nem hallott hirt, hogy megint esik.

És szidja mindenki az időt, az alanyi költőktől kezdve, kiknek őszi verseit istenkisértés volna így időben még elolvasni is, a nyári vendéglősökig, akik

legalább mentséget keresnek a deficitre ebben az utálatos locs-pocsban.

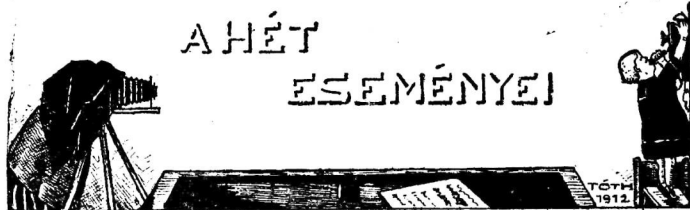
Én még állom egy ideig a dolgot a Josték saletlijában (hol legalább fedél alól lehet gyönyörködni a jó felfogású hölgyek bokácskáiban) s azután, mint-hogy onnan is beviszik a „kertet”, kénytelen vagyok behurcolkodni én is a Hungária sarkába s mit tehetek mást, írok a locs-pocsról.

EMLÉKEK.

A Debreczeni Szemle számára írta **Juhász Gyula.**

*Mi remény volt régen
Emlék ma csupán,
De legalább sirhatsz
Valami után.*

*S ami emlék, szebb is,
Mint az ami él,
Romok is ragyognak
Telt hold fényinél.*

() **A politika** a maga undokságaival ismét ráfeküdt a hét hangulataira s erősen foglalkoztatta a kedélyeket. Debreczen jog- és pénzügyi bizottmánya is politizált s egyelőre bizalmat szavazott a kormánynak. Egyébként pedig a képviselőházban ismét fenekestől felfordult a rend s az ellenzék és a kormány megismételtette a szünet előtti jeleneteit. A repriz még elundorítóbb hatást tett a közönségre, mint a képviselőház szünete előtti atrocitások. A volt bihari főispánt, a királyilag kitüntetett kereskedelmi minisztert megverték, tárogatón, automobilkürtön, füttyülőkön akarta elhuzni az ellenzék a kormány nótáját s végre is minden hangszer nélkül a kormány huzta el az ellenzék nótáját s megtanította a renitenskedőket keztyübe dudálni. És ezt úgy hívják, hogy *politika*. Hát ugy-e, ha csakugyan ez a politika, akkor jóra való uriember nem politizálhat. Mint a hogyan mi sem politizálunk.

*

§ **Elájult** öt ellenzéki vezérférfiu a képviselőházi harcok alatt. Mi, akik jól ismerjük a magyar történelmet, csodálkozva vagyunk kénytelenek megállapítani, hogy ehez hasonló esetek sem a mohácsi csata, sem egyéb hazafias, hősi küzdelem és harc alkalmával nem fordultak elő, pedig ott nagyobb okuk volt az embereknek idegeseknek lenni s jobban győzedelmeskedhetett a neuraszténia ágyudőrej, kardcsatlogás közepett s a halál nagy kaszája még ugy sem respektálta a mentelmi jogot, mint Pavlik rendőrfőnök. De hát nagyot fordult a világ. A hazafias hősök sok mindent kockáztatnak, elveszítik még az eszméletüket is, csak a képviselői fizetésüket nem veszítik el soha. Pedig ezt a legjobban megérdemelné egyik-másik.

)-(**Nyoleszáz házasság.** A spanyol eddig is nagy volt a büszkeségben, a viaszban és a névben. A csalásban csak másodrangu nagyságot ért el, mert az az ismeretes spanyol kincsűgy ma már tizedrendű balekek léprecsalására sem alkalmas. Hanem most, tul büszkeségen és tul viaszkon, egy tekintélyes hír érkezik a Spanyolországnak is nevezett dicső Kasztíliaából. Egy kis faluban, amelyet nálunk legfeljebb Kér-nek, vagy Lak-nak neveznének, de Spanyolországban ez a neve, hogy: Espuglas de Llobregyt, a jegyző, meg a bíró, meg az egyházi összejátszóttak és a házassághoz szükséges leveleket, mindenféle okiratokat husz esztendőn keresztül ugy hamisították, mint ahogyan Debreczenben a tejel, a vajal és egyéb földi jókat hamisítják. Aki férfi már egy feleségben leledzett, arról Espuglasban kiállították a bizonyítványt, hogy még legényember, aki asszony-nép a huszadik urát hagyta ott a faképnél, az pedig megkapta Llobregatban a pátenst, hogy olyan ártatlan és hideg istenteremtése, mint a ma született osztriga. Tessék elképzelni, hogy ebből a dologból husz esztendő alatt mik fejlődtek ki a kies spanyol faluban és környékén. Az emberek azt kezdték lassankint észrevenni, hogy a saját fiaiknak az öregapjai, hogy az öregapjuknak viszont az apósai, hogy a feleségük egyuttal a mostohaleányuk is és hogy a leányaikkal sógorsági viszonyban is állanak. Lehetne tovább is bogozni ennek a fejtetőre állított sokszoros családfának az ágait, ha — közbe nem lépett volna az igazság, amely mindig és mindenütt ott van. Az espuglas de llobregati hamisítókat tetten érték — rövid husz esztendő után — és most azt a nyoleszáz házasságot mind felbontják összes következményeikkel együtt. Ide már a pokol fantáziája kell. Az öregapák vissza fognak alakulni a saját unokáikká, a leányok egyszerre a saját maguk sógornőjének érzik magukat, a fiuk pedig a szó szoros, sőt anyakönyvi értelmében a nyakára nőnek az apjuknak. Mi lesz Espuglasban és vidékén? Itt még a római jog is félig halomra dől és csak a „mater semper certa“ marad meg belőle, „pater“ azonban nem az lesz többé, akit „nuptiae demonstrant“, hanem az, aki — „semper incertus“.

*

(§) **Öngyilkosság nélkül** dehogyan mulik el egyetlen hét is. E tekintetben az elmúlt héten sem panaszkodhattunk. Itt a szomszédban, Nádudvaron, egy 82 éves öreg ember lett például öngyilkos s volt ereje felakasztani magát. Maurice Donnay valamelyik darabjában mondja egy szereplő, hogy: öngyilkosnak lenni, lázadás az élet hatalma ellen, élni pedig állandó, folytonos föladása az élet jogának, míg végezetül ebből a jogból semmi se marad. Egy más író írja, hogy az egyetlen jog, amely annál becsebb, mennél kevesebb van már belőle: az élet joga. E mellett az állítás mellett bőven szolgáltat argumentumokat az élet. Minden statisztika elmondja, hogy a világon mindenütt és minden sorban az öngyilkosok tulnyomó nagy többségét a fiatalság szolgáltatja. Aminek meg van a maga magyarázata. Eldobni az életet, mindig nagy elhatározás és a fiatalabb vér, a mozgékonyabb lélek a lobbanóbb indulat hamarabb kész a végzetes elhatározásokra is, mint az olyan ember, akiben az élet hevülete már nem olyan forró, aki kiállott viharok és szenvedések tapasztalatain már megtanult kiállani újabb viharokat és újabb szenvedéseket is. Halálos baj csak egy van: maga a halál és minden baj elmulik, ha van elég erőnk, hogy be tudjuk várni a — végét. Ez a bölcsesség azonban már a tapasztalatok bölcsesége és rég megismert igaz-

ság, hogy az öngyilkosok legnagyobb része — tapasztalatlanságból halt meg. Azért, mert az volt a hite, hogy valami nélkül vagy valami miatt lehetetlen tovább élni. Nothnagel tanár híres tanulmányában a *természeles halálról* van egy gyönyörű passzus a *halál illuzióiról*, amelyek csak olyan erős vonzásuak, mint az élet illuziói és ezekkel egy bizonyos időbeli harmóniában is vannak. Mennél kevesebb csábító illuziót hagyott már meg az embernek az élet, annál kevesebb ilyen illuziónak a bukása idézi föl a lélekben a halál békességének, csöndjének varázsát. Ezért hat ránk igen különösen, ha egy öreg ember öngyilkosságának híre vesszük. Miért kellett siettetnie a véget egy nyolcvankét esztendőös öreg embernek, mikor az a vég valami nagyon messze már ugy se lehetett? Ennek is meg van a maga magyarázata. A fiatal ember egy rája mért szenvedés után még egy nagy darab élet örömeinek reménységével kecsesgetheti magát. Egy nyolcvankét éves aggastyán ilyen reménységet maga elé nem rajzolhat. Magyarázattal tehát ilyen esetben is szolgál az élet és ha ez a magyarázat megnyugtató soha se lehet, teljesnek soha se érezhetjük, ennek az oka, hogy élő embernek világos magyarázat nem lehet az, ami lényegében a legnagyobb titok. Már pedig a halál nem beszél magáról és szigoruan őrizi a maga rejtelmét.

*

— **A váltóór.** Amikor a fiskális megnyeri a pört, így szól a kliensének: a pört megnyertük, de ha alul maradt az ügyvéd ur, ezt így jelenti: *ön* elvesztette a pört. Szakasztott így vagyunk a vasuti katasztrófákkal. Amikor minden jól szuperál a vasuton, az aranygalléros urak büszkén mondják: ezt mi csináltuk. De ha Budapesten, Szegeden, vagy Pécskán katasztrófa történik, ezt a váltóór okozta. És a váltóór most gyakran szerepelnek. Azok az egyszerű parasztok, boeskoros plebejusok egymásután jutnak fogházba. Mert rajtuk pihen a mi életünk biztonsága s ők rosszul őrzik ezt a mi kincsünket. Sohase fogjuk megérteni, hogy a pénz őrzése miért fontosabb, mint az utasok életének biztonsága. A pénz őrzésére aranygalléros, aranycsillagos urakat rendelnek ki, de az utasok életének őrzését boeskoros parasztokra bízzák. Most azonban látják, hogy az emberéletből sokkal több vész el, mint amennyi a vasutak jó hírének kedvezhet. A baj tehát nyilván ott van, hogy nemcsak a pénz, de az emberélet őrzésére is megbízhatóbb embereket kellene a vasuti váltók mellé állítani. És ez a kívánság talán jogosult is. Mert ha az állam félti a maga pénzét, az utasoknak is joga, hogy ugyanigy féltse a saját életét.

*

:: **A befolyásos ur.** Nálunk, ahol mindenki, mi előtt megváltja valahová jegyét, előbb körülnéz, nem kaphatná-e meg ingyen vagy kedvezményesen, ahol a pincéernél is előnyben részesülő kedvecnek érzi magát, ahol a legprimitívebb dolgokat sem intézi el senki, hanem konnxiókat vesz igénybe, hogy azok intézzék el, ahol az orvosnál senki sem akarja sorját bevárni, hanem elvájra tőle, hogy a hátulsó ajtón vezessék be: nálunk a befolyásos ur önként adott ötlet. És nálunk, ahol tartja magát a dogma, hogy protekció nélkül semmi sem lehetséges, de protekcióval minden lehetséges és nálunk, ahol mindenkiről tudjuk, hogy mennyi a jövedelme és senkiről sem tudni, hogy ebből a jövedelemből hogyan költöhet háromszor-négyszer annyit: nagyon magától értetődik, hogy befolyásos urak kaphatók, fix áron, befolyásuk érvényesítésére. S a protekciót megvásá-

rolni, mikor protekció éppugy kell, mint bélyeg a folyamodásra, nem is szégyen s pláne nem is bűn. Akinek patika kell, onnan veszi, a honnan kapja stb. Minden ügy elintéződik vagy kedvezően, vagy kedvezőtlenül. Az előbbi esetben a kliens esküszik rá és tovább rekomendálja, az utóbbiban egyszerűen nem sikerült, mert senkinek sem sikerül minden.

*

(-) **Hóhérbárd vagy műtő-kés.** Az egésztest jó adag szkepszissel illik fogadni, minthogy Amerikából jó. De e hír szerint csakugyan felvetődik a kérdés: hóhérbárd-e vagy műtő-kés? Northop doktor ugyanis egy züllött tolvaj alkoholistából kioperálta a kleptomániát és a bor szeretetét s minthogy ő orvos is, meg amerikai is, váltig fogadkozott, hogy amit Lombrose csak papiroson valósított meg, kész értékke váltja az élet és az igazságszolgáltatás számára. Nem igazi amerikai ötlet ez? A hóhérbárd helyett műtő-kés. Kötés helyett finom gaise-ek és pribékek helyett asszisztáló orvosok. A gyilkosnak nem kell tizenöt évig ülnie, csak az operatőr-székbe, ott is legfeljebb félóra hosszút és Northop ur szabadlábra helyezi. Még a zsvány se operáltassa le a fejét, elég lesz, ha az agyvelőjét operálják kissé körül. Vagy a betöréres lopás, a sikkasztás, a váltóhamisítás, a zsarolás gombái dülnek agyukban? Úlj le nyugodtan, Northop ur kése csak néhány ideg-ducodat halygatja meg agyvelőd valamelyik féltékéjén és te vagy a világ legbecsületesebb embere. A becsület így lassanként majd üzletté válik. És az lesz a legbecsületesebb, akinek legtöbb pénze lesz Northop csodadoktor boszorkánys mütétére. Végre aztán teljesen a pénz lesz a becsület. De akkor minnek ez a csodadoktori beavatkozás? Miért ez az egész felfedezés? Nem így van ma is?...

*

+ **Hamis kártyások.** A Lidón jó hirre tettünk szert. Ugy ismernek ott, mint a hamis kártyások nációját. Mindennap lefognak egy pár sipistát s a vállatásnál mindig az derül ki, hogy egytől-egyig magyarok. Az ember igazán nem tudja, miért mennek a hamis kártyások Olaszországba? Hiszen hamisan játszani itthon is lehet. Nyilván össze akarják kötni a kellemest a hasznossal: fürödnek és kártyáznak. A tenger vize egészségesen hat az idegekre s megmondotta Szemere Miklós, hogy még a korrekt játékosnál is a pihent idegzet a fődolog. Különbén lehet, hogy a hamisjátékosok tisztára a viszonzóság szempontjából keresik fel Itáliát. Olaszország hamis lírákat szállít nekünk, mi pedig hamis kártyásokat szállítunk Olaszországnak. Tehát kvittek vagyunk. Így illik ez jó szövetségesekhez s korrekt nemzetekhez.

*

— *Löbl Gyula és Társa* látszerész és fényképészeti szaküzlete Piac-ú. 63. szám. Telefon szám 869.

ERDÉLYI ÉNEKEK.

A Debreczeni Szemle számára írta **Farkas Imre.**

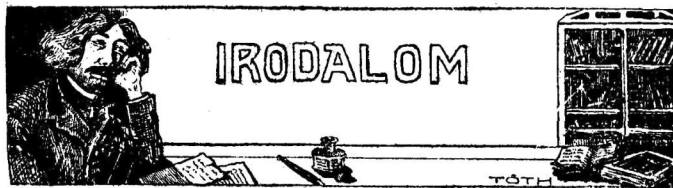
SZEBEN ALÓL JÖNNEK...

Szeben alól jönnek *Ha nem volna köztük,*
A csapatok vissza, *Holnap virradóra*
Nézzen csak ki édes anyám, *Öltözzessen édes anyám*
Köztük van-e Pista? *Fehér víganóba.*

Hogyha köztük volna, *Fonja bé a hajam*
Meggyógyulnék menten, *Bársony pántlikával,*
Uccu bizony, táncot járnék *Rakja körül az ágyamat*
Édes anyám, telkem. *Teljes violával...*

ELLEPIK A HADAK.

Ellepi a hadak *Áldjon meg az Isten*
Jó Kolozsvár várost. — Akármerre jársz is,
Te is arra jársz most, *Áldjon meg az Isten*
Édes csókra vársz most. *Akárkire vársz is.*

A „Bokréta“ jubileuma.

Tíz évvel ezelőtt öt fiatal madár szállt ki a vén kollégium cifrázatlan falai közül. Neki vágtak a végtelen levegőnek, messzire föl- és elrepültek a képzelet birodalmában. Öt, ifju költő bontogatta gyöngye szárnyát, csattogtatta üde hangját. Egyszerre indultak a légi utnak, jó darabig együtt jártak, talán, hogy így egy csapatban hamarabb feltünjenek, talán, hogy egymáson buzduljanak, hogy egymással versenyezzenek. A kollégium öt neveltje tényszerűen állott és közös csokrot kötött költői termésük virágaiból, a *Bokrétát*, amelyet 1902-ben, majd az *Uj bokrétát*, amelyet 1904-ben bocsátottak közre. — *Baja Mihály, Gulyás József, Gyökössy Endre, Madai Gyula és Oláh Gábor* volt az az öt ifju, akiknek csakugyan sikerült a közönség figyelmét magukra terelni, sőt felkeltették az írói világ érdeklődését is, úgy, hogy a *Bokréta* második kötete már a Csokonai-Kör támogatásával jelent meg.

Az élet aztán elszakította, messze sodorta egymástól a kis társaság tagjait. Egyiket, *Baja Mihályt*, átvitte tul a tengeren, az új világba, ahol az amerikai (mekeesporti) református magyaroknak lett kedves papjuk. — A többi is életpálya után nézett, hivatalt vállalt: *Gulyás* vidéki szerkesztő, *Gyökössy* az államasut tisztviselője, *Madai* fővárosi tanár, *Oláh Gábor, Oláh Gábor*... — mit is mondjak! — Petőfi-társasági tag. — Legmegállapodottabb közöttük Gyökössy Endre, aki nemcsak házat épített Rákosligetben, hanem meg is házasodott és most feleségről, gyermekről zeng éneket.

A muzsához különben mindannyian hivek maradtak, még *Baja Mihály* is, akit az újvilágból nem csak a barátaival való találkozás, a *Bokréta* jubileuma hozott haza, hanem egy nemesebb vágy is hajtott. Bármennyire szeretik is hivei, bármilyen jól találja magát abban az amerikai kis városban, Mekeesportban, mégis egy titkos hang szólalt meg a szívében, mintha Ábrahám és Eliézer beszélgetését hallotta volna: „Ne végy feleséget az itt lakók leányai közül, hanem eredjél el a te szülőtte földedre és onnan hozzád magadnak szíved szerint való leányzót“. *Baja* tiszteletes ur tehát, ha a jó isten is úgy akarja, tiszteletes asszonyt visz vissza amerikai hazájába.

A *Bokréta* tagjai e hó elején találkoztak Budapesten és három napig ülték vígan, az ifjuság régi ragyogó kedvével a *Bokréta* 10 éves jubileumát. Mennyi sikerről, mekkora dicsőségről emlékezhetett egyik-másik közzülök, de mennyi csalódást, milyen kiábrándulást is panaszkodhatott volna mindegyikük! Hiszen aki igazán sokra vitte, aki egész fejjele magaslak ki közzülök, aki valóban országos hírnévre

tekinthet, Oláh Gábor majdnem testi és lelki egészségével fizetett a lázas gyorsasággal szerzett írói és költői dicsőségért.

A jubiláris társaságnak természetesen ő volt a középpontja. Bokrétabeli társai nemcsak tisztelő hódolattal, hanem szerető gyöngédséggel is körülvették; az első érzés szellett az elismert, az általuk, a vetélytársak által is elismert kiváló tehetségnek, a másik a hosszas, veszedelmes betegség örvényéből alig kimenekült embernek. Át is engedte magát Oláh Gábor barátai tiszteletének és szeretetének, szíve megtelt jóleső érzésekkel, lelke megfürödött az ifjúkori emlékek üdítő vizében, de azért homlokára kiüült a gond, ajka körül meg-megrándult egy-egy gunyos vonás, ha eszébe jutott, hogy társai közzül egyedül ő jár határozott életcéllal, csak neki nincs biztos állása, csak ő rajta eshetik meg, hogy mikor egy-két hét múlva széket foglal a Petőfi-társaságban, akkorára még a debreczeni kollégiumból is kiteszik a szűrét.

K. A.

Lejáró pályázat. A Csokonai-Kör az idén szatirára hirdetett pályázatot Löfkovits Artur 300 koronás adományából. A pályázat határideje f. évi okt. 15. napja, ameddig a pályaművek beadhatók a Csokonai-Kör titkári hivatalánál. (Reáliskola-u. 2.)

(A könyvkritika hajnala. A könyvkritika dolga az utóbbi időkben kissé gyenge lábon állt nálunk. Valamikor régen volt idő, amikor lelkiismeretesen, komolyan írtak a könyvekről, utóbb aztán már szimpátiák és antipátiák szerint, végül pedig sehogy sem. De most új kor virradt. Egy idő óta az író maga írja meg a könyv ismertetését, amelyben egyrészt túlzás nélkül dicsér, másrészt dicséret nélkül tuloz. A kiadó kinyomatja az írónak e pótművét is és nyomtatva szétküldi az ismertetést a lapoknak. A komüniké megjelenik, a közönség pedig, amely a könyvet amugy se olvassa, legföljebb az ismertetést, megnyugvással veszi tudomásul, hogy ilyenkor őszi szezón alatt hány új magyar Dickensnek, Maupassantnak és Jacobsennek jelent meg kötete. Tudniillik a komüniké ritkán adja alább.

Az e rovatban felsorolt művek kaphatók Hegedüs és Sándor könyvkiadóhivatalában, Kossuth-utca 11. szám.

A száz éves Ludas Matyi.

— Fazekas Mihályról. —

(Második közlemény.)

Tény az, hogy a „Ludas Matyi“ szerzőjének megnevezése nélkül járta be a népszerűség utjait s hogy Fazekas Mihályt, — bár jelentős irodalmi működésének halálakor teljes tudatában voltak s főtisztelendő superintendens Budai Ézsaiás a koporsójánál elmondott prédikációjában „lángeszű s mély tudományu“ jelzőkkel bucsuztatta, — gyorsan elefedték.

A „Vasárnapi Ujság“ 1884-ben közölte először a bécsi 2-ik kiadás után a „Ludas Matyi“-t s ez időtájtban kezdett érdemlegesen foglalkozni vele az irodalomtörténet, amely addig még Fazekas születése évét sem tudta bizonyossággal megállapítani. Tíz évvel később azonban már emléktáblával jelölték meg a lakóhelyén épült házat Debreczenben s a kutatók nagy ügyszeretettel foglalkoztak ugyelettével, mint működésével.

Fazekas Mihály, époszán s *Diószegi* Sámuel sógorával együtt írt két *Füvészkönyvén* kívül 100-nál több verset hagyott hátra, melyeket ugyan a kritika nem sok elismerésben részesít, de amelyek mégis a nyugalmazott főhadnagy költői lelkéről tanuskodnak.

Fazekas 1782-ben lett debreczeni kollegiumi diákból katona s az a 14 év, melyet mint katona többnyire külföldön szolgált, nem lehetett ment a csalódásoktól sem, mert a nyugalomba vonuló főhadnagy érzelm-világában rá sem ismerünk az egykori diák-kedélyre.

Bucsuzván a katonai élettől, maga írja:

A sanyarún
Nyert koszorún
Tsak kapkodjatok ám magatok.

Józan eszem
Már sohasem
Gyötrik hajnoki gondolatok.

Ez a kijózanodás kísérte el azután egész sirjáig. Verseiben ki-kicsendül még a humor, de már gyakori a keserűbb gúny is. Így például az asszonyokról írott következő strófájában:

Da jaj annak, ezerszer jaj,
Kit egy asszony viperafaj
Hálójába kerített,
Jaj annak, hogy született.

Nyugalomba vonulása után Debreczenben, az akkori Kisvárad-utca sarkán levő házban, — melynek udvara nagy kerttel végződött, — írta verseit s egyéb munkáit, sűrűn érintkezve az irodalomművelő *Földi* János hadházi orvossal, *Szentgyörgyi* Józseffel, Debreczen város főorvosával, *Mátyás* Józseffel, sógorával: *Diószegi* Sámuellel és rokonával, nála jóval ifjabb barátjával, *Csokonai Vitéz Mihállyal*, ki akkor már a viszontagságoktól megtörtén, a halálos betegség csirájával testében élte Debreczenben utolsó éveit.

Itt szerkesztette Fazekas a város kiadásában mindmáig évről-évre megjelenő *Debreczeni Kalendárium*-ot is, mely egész haláláig megjelent, azután sógora *Diószegi* Sámuel szerkesztette sokáig.

Ludas Matyija határozott irodalmi értékű alkotás s bizony nem lenne hiábavaló munka, ha Zilahy igazgató, — talán valamelyik fővárosi íróval, — átdolgoztatná, hogy a 100 éves évforduló készülétenül ne találja.

Sz.

:-: **Verseit írta...** Figyeljük meg az operett-szinlapokat : egyre gyakoribb, hogy a színlap három szerzőt emleget: egyet, aki a szövegnek az apja, egyet, aki a zenét vállalja és egy harmadikat, aki az operett verseit írta. Két ur : a szövegíró és a zeneszerző, ha még olyan iparszerűen űzi is az operett-írást, az operett nem tud ellenni költő nélkül, ezt a harmadikat tehát bérbe veszi a két másik, aki kapitalista. Sőt talán bérbe vesznek egy negyediket is, aki a szövegbe az élceket hinti bele és egy ötödiket, aki bölcs aforizmákkal szolgál. Erről az újfajta munkamegosztásról csak azért szólunk, mert egyik legközelebbi operett-ujdonság bemutatóját el kellett halasztani a három szerző veszekedése miatt. Azon tüzték össze, hogy siker esetén mindhárman megjelenjenek-e a színpadon?... A Verseit Írta azt mondta : igen. Ellenben Szövegét Írta és Zenéjét Szerzette urak azt mondták : nem. Szerintük Verseit Írta csak rendelt munkát végzett, tehát neki nem járt ki semmi a szerzői dicsőségből és hajbókolni sincs joga a tapsoló közönség előtt. Több erélyes pof után az lett a veszekedés vége, hogy a bemutatót el kellett halasztani. Így sikkadt el a sok bába között az — operett.

A zene hatása a lelki előkelőségre.

(Folytatás.)

Az emlékezet felidéző hatása a zenének, teszi a lelki finomság, a lelki intelligencia elsőrendű képzőjévé. A lelki intelligencia, a lelki műveltség, előrehaladottság, finomság éppen abban áll, hogy nem csak a jelennek képe, hangulata van a lélek vetítővásznán, hanem az oly érzések, hangulatok, melyek a lelkileg nem intelligens embernek már régen öntudatlanába sülyedtek vissza és talán sohasem kerülnek onnan elő, ezek a képzetek az intelligens lélekben megmaradnak az öntudatban és hatásukat minden tettben és gondolatban éreztetik. A finom lelkű emberben tehát a múlt nem vész el, a multnak lelki tapasztalatai, nyomai hatnak továbbra is, psychéje egy folyton gazdagodó és nemesedő kincsesbánya lesz, amelyet az életnek minden körülményei között ki is aknázhat, használhat is, mert a kincseknek rendelkező birtokában van, a kincsek tudatában vannak. Az ilyen ember mindig érik, az események nem illannak el érlelő, nemesítő, édesítő hatás nélkül lelkének termése fölött.

És a zene szolgál ép arra, hogy akiben természettől fogva ez a képesség, a lelki átéléseknek az öntudatban való tartására nincsen meg, hogy az részben erre a műveletre mégis képessé lehessen. A zene mesterségesen hozza felszínre az elmult hangulatokat és ellenállhatatlan kényszerrel finomítja és nemesíti ezáltal a lelket.

(Folyt. köv.)

A zene rovathban felsorolt zeneművek kaphatók Csáthy Ferencz könyv-, papír- és zeneműkereskedésében Egyház-tér.

14910—1912. sz.

Hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a Debreczeni helyi vasút részvénytársaság a vasút hálózatának kiegészítéseképpen tervbe vette a Magyar államvasutak Debreczen pályaudvarától kiindulólág a Homokkert és Szabó Kálmán-utcákon át a közbvágóhídi vonalhoz való csatlakozással egy új vonal, továbbá a Kossuth-utca—közbvágóhídi vonal 22/25. szelvénye közt kitérő vágány és fűtőház s végül a dohánybeváltó telepen vágányösszeköttetések létesítését.

A fenti létesítmények közigazgatási bejárása megkezdésének idejéül a Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur az 1912. évi október hó 1-ső napjának d. e. 9 óráját, összejöveteli helyül pedig a városháza nagytanácstermét tüzte ki, ahová is az érdekeltek azzal az értesítéssel hivatnak meg, miszerint a létesítendő vonalvezetés helyszínrajza a debreczeni helyi vasút részvénytársaság hivatalos helyiségében (Petőfi-tér) közszemlére kitétetett és az az érdeklődők által a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Debreczen, 1912. évi szeptember hó 16-án.

A városi Tanács.

Egyetlen színházi est.

Pintér Imre

a v. népsz. elsőrangú tagja.

Parlagi Kornélia

soubrette primadonna,

Szemere Gyula Kereszthy Jenő

elsőrangú szalon komikus,

okl. zenetanár

közreműködésével f. hó 22-én, azaz vasárnap lesz megtartva a városi színházban.

Elsőrendű családi műsor!

Kezdeté 8 órakor.

Iskola idény

alkalmából a t. szülők figyelmébe ajánljuk

Szabó Miklós

férfi, fiu és gyermekruha

o nagyáruházát o

Debreczen, Piacz-utca 19. sz. alatt

(az Alföldi tkp. szemben), ahol legolcsóbb szabott árak mellett a legjobb minőségű ruhák szerezhetők be.

Felöltők, télikabátok.

Telefon 10—64.